

Úvod

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je základný programový a výkonný dokument, spracovaný na riešenie súčasných závažných ekonomických a sociálnych problémov za efektívneho využitia všetkých potenciálov /ekonomického, prírodného i demografického/, ktorý bol robený v súčinnosti s Plánom rozvoja samosprávneho kraja a Národného operacného plánu.

Je strednodobým strategickým dokumentom .

Obec je súčasťou Prešovského kraja, ktorý je prioritným regiónom na základe uznesenia vlády SR o trvalé nepriaznivých ekonomických výsledkov. Sú to predovšetkým:

- nízka úroveň hrubého domáceho produktu, ktorý v prepocet na jedného obyvateľa zaostáva za
- miera nezamestnanosti,
- výrazná disproporcija v regióne,
- výrazné zaostávanie technickej infraštruktúry.

Poslaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce /ďalej len Plán rozvoja/ je navrhnuť systém rozvojovú stratégiu zameranú na realizáciu sociálneho a ekonomického rozvoja obce pri využití vnútorných a podporných predvstupových prostriedkov EÚ. Má logickú štruktúru, keď na základe vykonanej analýzy a stratégie ďalšieho rozvoja obce.

Plán rozvoja obce pozostáva z nasledujúcich častí:

- sociálno-ekonomickej analýzy obce a identifikácie možností rozvoja formou súhrnnej analýzy,
- stratégiu rozvoja jej priorit a opatrení potrebných na ich naplnenie,
- finančného zabezpečenia,
- organizačného zabezpečenia realizácie Plánu rozvoja obce.

Súhrnnou analýzou i strategickou časťou sa prelínajú globálne i špecifické ciele, ktoré sú rozpracované opatreniami.

Prvá analytická časť dokumentu obsahuje popis obce s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými charakteristikami, ktoré charakterizujú dynamiku sociálneho a ekonomického rozvoja obce. Súčasťou je aj analýza rozvojového potenciálu, ktorá v rámci globálnych a špecifických cieľov, ako aj silných a slabých stránok obce dáva súhrnný pohľad na reálnu situáciu obce a jej rozvojové možnosti.

Druhá hlavná časť dokumentu je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja. Globálne ciele a špecifické ciele, ktoré majú stabilizačný alebo rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a súvisiace opatrenia na riešenie súčasného nepriaznivého až kritického stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k ďalšiemu zhoršovaniu existujúcich problémov s termínom realizácie v rokoch 2004 až 2005. Opatrenia viažuce sa na rozvojovú aktivizáciu vnútorných potenciálov v obci a na podporu ich dlhodobého rozvoja až do roku 2015.

Finančné zabezpečenie hovorí o zdrojoch financovania, ktoré sú vnútorné /štátne a súkromné/ a z

Z analýzy sociálno-ekonomickej situácie obce vyplynuli následovne rozhodujúce silné stránky:

- výhodná geografická poloha obce v rámci regiónu Stará Ľubovňa a Prešovského kraja,
- dobré prírodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, agroturistiky a vidieckej turistiky,
- lesný pôdny fond , rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej výroby,
- priaznivá demografická štruktúra obyvateľstva, vyjadrená v podiele v predproduktívnej a produkčnej časti prirodzeného prírastku obyvateľstva,
- voľné plochy pre rozvoj priemyslu a zavádzanie nových výrobných odborov, výstavba IBV, zóny
- železničná stanica,
- základná škola,

zastavenie a postupné znižovanie vysokej miery nezamestnanosti v obci, rekvalifikácia nezamestnaných, odstránenie existujúcich disparít.

Realizáciou opatrení, ktoré sú rozpracované v strategickej časti materiálu, konkrétnych projektov a klúčových aktivít sa zabezpečí najmä :

A: v oblasti ekonomického rastu

- zvýšenie ekonomickej výkonnosti obce,
- rozvoj malého stredného podnikania,
- zvýšenie konkurencie schopnosti,
- zvyšovanie produktívneho potenciálu.

B: v oblasti zamestnanosti

- zvýšenie zamestnanosti medziročne o 2 % vytváraním efektívnych pracovných miest v súvislosti s prácou, čím sa dosiahne zníženie nezamestnanosti v obci.

C: v oblasti zlepšenia vybavenosti obce a životného prostredia

- dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry na úroveň porovnateľnú s priemerom v SR, výstavba d
- rozvoj sociálnej infraštruktúry a tretieho sektora v súlade s trendmi EÚ,
- rozvoj podnikateľského prostredia a súvisiacej infraštruktúry,
- rozvoj cestovného ruchu.

D: v oblasti rastu životnej úrovne

- zlepšenie dôchodkovej situácie občanov v obci,
- zlepšenie kvality života obyvateľov obce,
- rozvoj ľudských zdrojov.

Plán rozvoja obce bol spracovaný na základe poznatkov regionálnych odborníkov a miestnych autorít. Plán rieši problémy, potreby a rozvojové potenciály obce. Spôsob spracovania umožnil všetkým zainteresovaným subjektom spoluúčasť na programovej stratégii sociálno-ekonomického rozvoja obce.

Tento plán bude prínosom pre rozvoj odborných kapacít v záujme efektívneho absorbovania domácich prostriedkov poskytnutých v rámci štrukturálnych fondov EÚ. Na Plán rozvoja obce budú nadväzovať konkrétne realizácie, ktorých realizáciou sa dosiahne naplnenie vytýčených cieľov. Výber projektov podľa štatútu bude zabezpečovať a monitorovací výbor v súlade s kritériami a strategickými cieľmi regiónu Východ.

1. SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ ANALÝZA A IDENTIFIKÁCIA MOŽNOSTI JEJ ROZVOJA

1.1. Popis obce a základné geografické údaje:

Leží vo východnej časti Lubovnianskej vrchoviny, v doline rieky Poprad. Zväčša má hnedé lesné porasty. V okolí sa nachádzajú Cerebovské vrchy, žlté jarabek a vzácné chránené vtáctvo : orol, sokol, prepelica a cvikota.

Riešenie úlohy vyplýva z potreby vypracovať pre obec Orlov dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného spracovania Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je, získať záväzný dokument pre ďalší r

Názov obce: Orlov
Okres: Stará Lubovna
Kraj: Prešovský
Výmera k.ú.: 2077 ha
Počet obyvateľov: 791 (údaj podľa sčítania z roku 2001)

Súpis dokumentácií a iných podkladov poskytnutých a získaných v prípravných prácach

- Konceptia územného rozvoja Slovenska
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK
- ÚPN VÚC Prešovského kraja
- Katalógový list sídla
- Bytový a demografický fond PO kraja

Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkovú ochrannú pásma a väzby na technickú infraštruktúru a zamestnanosť.

Katastrálne územie a aj zastavané územie obce Orlov je v dotyku s katastrálnym územím Plavec ,

Z hľadiska širšieho územia je obec Orlov začlenená do administratívneho územia okresu Stará L administratívneho územia Prešovského kraja.

Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie obce je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami. Takto vymedzené územie m Podrobne riešené územie je vymedzené hranicami zastavaného územia obce rozšírenými o plochy na technickú vybavenosť.

Riešené funkcie v sídle:

Obytná - prevažne plochy pre individuálnu rodinnú zástavbu, kompozícne situované do jestvujúcich záhrad a zastavaného územia.

Vybavenostná – plochy pre základnú a vyššiu občianskú vybavenosť /kultúra, obchod a služby, stravovanie, ubytovanie vo väzbe na šport a rekreáciu.

Výrobná – plochy pre podnikateľské aktivity v rámci priemyselnej a poľnohospodárskej výrobnéj činnosti a výrobných služieb.

Rekreačná funkcia – plochy pre rekreačnú a športovú činnosť s vybavenostnou funkciou.

1.2. Obyvateľstvo – miera ekonomickej aktivity

V rámci Prešovského kraja sa územie radí k oblastiam kde má počet obyvateľov dlhodobo rásť. V obci je rozvoj bytového fondu, malého a stredného podnikania, aktivity v oblasti cestovného ruchu a rozvoja. Rozhodujúcim faktorom ekonomickej prosperity územia s ohľadom na prírodné atraktivity budovania stredného podnikania, rozvoj služieb, cestovného ruchu a vidieckej turistiky. Tieto aktivity sú podmienené dobudovaním technickej infraštruktúry a podpore vidieckej rekreácie a turizmu.

V súčasnej dobe žije v obci	800 obyvateľov.
Pocet detí od 0 - do 14 rokov.....	169
Pocet žien	416
Pocet obyvateľov odchádzajúcich za prácou.....	142
Pocet pracujúcich vo verejnom sektore	116
Pocet pracujúcich v súkromnom sektore	198

Pri prognóze ďalšieho vývoja obyvateľstva vzhľadom na polohový faktor obce v urbanizacnej zóne sú výhodné podmienky na výstavbu rodinných domov v obci sa predpokladá dlhodobý rast počtu obyvateľov.

1.3. Dôchodková situácia obyvateľstva :

Hoci priemerná mzda v Národnom hospodárstve má stúpajúci charakter ale dôchodková situácia príjmu a nákladov má klesajúci charakter.

1.4. Evidovaní nezamestnaní:

Z vývoja počtu evidovaných nezamestnaných vyplýva , že v celej obci je cca 20 nezamestnaných spôsobená poklesom dopytu pracovných síl v dôsledku nepriaznivej ekonomickej situácie hospodárskej a počtu voľných pracovných miest.

1.5. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov:

Vzdelanostnú úroveň a schopnosť uplatnenia na trhu práce je možné ovplyvniť cieľovými rekvalifikačnými opatreniami.

1.6. Zdravotné a sociálne služby:

Zdravotnícka starostlivosť pre občanov je poskytovaná formou primárnej, sekundárnej a následnej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v obci Lubitín a okresnom meste Stara Ľubovňa.

V obci nie je obvodné zdravotné stredisko, ale plánuje sa v budúcnosti s jeho zriadením v budúcnosti.

Sociálne služby obec poskytuje formou opatrovateľskej služby.

1.7. Stavebníctvo a bytová výstavba:

uspokojit všetky žiadosti. Uvažovaný je celkový nárast počtu obyvateľov cca 50 do roku 2015 t.j. 850 o
Využitie jestvujúceho stavu bytového fondu je v súčasnosti na 99%. Ubytok bytového fondu nie je
v obci je veľký dopyt aj po starších rodinných domoch, stavebných pozemkoch v súčasnom zastavanom
minimálne.

V obci je vybudovaný gréckokatolícky kostol, Obecný úrad, Kultúrne stredisko, farský úrad, Školský
Dom smútku, Hasická zbrojnica, Obecná knižnica, Pošta, ZŠ a MŠ.
Je nutná kompletná vybavenosť technickou infraštruktúrou a vybavenosťou vôbec.

Základným kompozičným zámerom je posilnenie centrál obce v priestore OcÚ a nákupného strediska
okolitého priestoru. Ďalej sa koncepcia bývania a zástavby vzhladom na súčasnú uvoľnenú a riedku zástavbu
vytvorenie kompaktnejšej zástavby s rešpektovaním prírodných daností.

Výškové usporiadanie zástavby sa obmedzuje:

- u obytných domov do dvoch nadzemných podlaží so sedlovou strechou,
- u objektov výroby a občianskej vybavenosti do 12 m výšky hrebena.

Výškovú gradáciu spôsobuje reliéf terénu.

Pri zástavbe novonavrňovaných lokalít IBV dodržať systém so zvýraznením zelene a potlacením
zástavby.

Maximálna zastavanosť pozemku objektami sa určuje na 30 %.

Projektové riešenie jednotlivých prevádzkových areálov treba posudzovať individuálne tak , aby
dominanty a neboli porušené navrhované prvky ekologickej stability.

Pri novej výstavbe v RD v prelukách sa architektúra v navrhovaných objektoch prispôsobí susednej
pôvodnú architektúru daného regiónu. V navrhovaných obytných okrskoch sa doporučuje zástavba so

Nová výstavba formou izolovaných rodinných domov. Doporučujeme uplatňovať typy rodinných domov
podhorského prostredia.

Pozdĺž regulovaného potoka navrhuje výsadbu krovinatých i vzrastlých zelene na estetické a kompozičné
funkčného usporiadania obce.

Návrh rešpektuje kultúrne i prírodné hodnoty v obci a zosúladzuje ich funkciu s celkovým riešením

1.8. Vývoj počtu a štruktúra podnikateľských subjektov:

Na území obce sú podnikateľské subjekty zapísané v obchodnom registri z hľadiska zoskupenia
zastúpenie majú živnostníci v oblasti služieb:

potraviny
pohostinstvo
rozličný tovar
Východoslovenské stavebné hmoty a.s.
Cementa
Eurokov
Preta s.r.o.
Odeva s.r.o.

Pracovné príležitosti v obci sú prevážne v miestnych zariadeniach obchodu a služieb, v priemysle
poľnohospodárstve. Trend zvýšenia stavu pracovných príležitostí môže nastať rozvojom existujúcich za

Ekonomické predpoklady rozvoja obce:

- rozvoj poľnohospodárstva,
- v priemysle,
- v malom a strednom podnikaní,
- v cestovnom ruchu, agroturistike a vidieckej turistike,

1.9. Analýza poľnohospodárstva a rozvoj vidieka:

Katastrálna výmera obce v ha	2077
Polnohospodárska pôda.....	1793
Orná pôda.....	335
Záhrady.....	82
Lúky a pasienky.....	53
Zastavané plochy.....	52
Ostatné plochy.....	245

Po bývalom PD časť pôdy má v prenájme súkromne hospodáriaci roľníci . V živočíšnej výrobe p
V prevážnej väčšine sa pestujú technické plodiny repka olejná a lan.

Na základe analýzy vývoja a súčasného stavu poľnohospodárstva možno konštatovať, že dop
hospodárstva boli na poľnohospodárstvo silnejšie ako na iné odvetvia národného hospodárstva. V živ
nedostatky vo výžive, krmnej technike a ošetrovaní zvierat.
U väčšiny chovov hospodárskych zvierat bol pokles stavov.

Klimatické pomery riešeného územia:

Obec Orlov patrí do mierne teplej oblasti, mierne vlhkej so studenou zimou. Priemerná teplota v
v januári – 5°C, najvyššia je v júli + 26°C.

Rocná priemerná teplota vzduchu dosahuje + 8°C

Priemerný počet letných dní v roku je cca 40

Priemerný počet ľadových dní v roku /max.teplota – 0,1 °C/ je 50

Rocný priemerný úhrn zrážok je 700 mm

Priemerný počet dní so snežením je v tejto oblasti 50

Priemerné maximum snehovej pokrývky dosahuje 30 cm

Priemerné trvanie slnečného svitu je 2200 hod.v roku

1.9.1. Lesné hospodárstvo:

Lesy plnia dôležitú úlohu pri ochrane a zachovávaní základnej ekologickej rovnováhy, hlavne po
zdroje, klímu, faunu a flóru. Sú významnou súčasťou vidieckeho priestoru a podstatnou mierou ovplyvni
Hospodárenie v lesoch prispieva k rozvoju pracovných príležitostí na vidieku. Prispôsobovanie lesníck
podmienkam vyžaduje podporu vhodných investícií pre jeho zabezpečenie, konkurencie schopnosti v g
Podpora poskytne rozvojové príležitosti tým subjektom , ktoré nie sú schopné kryť náklady spojené so
verejnoprospešných funkcií , alebo v dôsledku neocakávaných strát spôsobených kalamiťami a inými p
Podpora združovania vlastníkov malých výmer lesných pozemkov umožní efektívnej a ekologickejši spô

malého a stredného podnikania založenej na miestnych špecifikách, kultúrnom a prírodnom dedičstve podmiene možnosť využitia miestnej pracovnej sily. Zvýšenú starostlivosť je potrebné venovať ochrane a zachovaniu prírodných krás obce, kultúrnych pamiatok a príťažlivosť pre turistov. Pozornosť je potrebná pri vzniku a vznikaní čiernych skládok, vytváraním organizovaných skládok, ako aj rozvoju , agroturistiky z hladiska obce / hipoturistika, hospodársky dvor – s ukážkou chovu /.

Odporúčané návrhy:

Vzhľad obce je jedným z najvýznamnejších faktorov , ktorý ovplyvňuje dojem turistu a zanecháva zážitok. Skrášľovať a udržiavať čistotu verejných priestranstiev. Využiť históriu a kultúrne pamiatky obce na zviditeľnenie územia vo väzbe na Vysoké Tatry , Kežmarok , Poprad, Stará Lubovna, Lubovnianske kúpele. Hipoturistika, jazda na koni , jazda na saniach , jazdecké trasy, trasy na fiakroch a v koci, skijoring, turistické horolezectvo, cyklotrasy, náucné chodníky.

Prioritami vidieckeho rozvoja , ktoré zabezpečujú dosiahnutie základných cieľov sú:

- rozvoj ekonomických aktivít vhodných pre vidiek,
- ochrana životného prostredia a kultúrneho fondu,
- zvýšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva.

Ciele:

- udržať populáciu na vidieku a zlepšiť demografický vývoj,
- zvýšiť úroveň ekonomických a sociálnych príjmov,
- vytvárať nové pracovné príležitosti,
- rozvíjať kultúru , architektúru , estetiku , historické tradície a duchovný život,
- všetky činnosti /ekonomické, sociálne, kultúrne, spoločenské, musia mať charakter trvale udržateľného rozvoja, chrániť a tvoriť ŽP,
- ochrániť pôdohospodárstvo a udržanie vidieckeho osídlenia,
- vybudovať technickú infraštruktúru tak, aby sa dosiahlo skvalitnenie podmienok bývania a práce.

1.10. Analýza stavu životného prostredia:

1.10.1. Vodovodná a kanalizačná sieť

Zásobovanie vodou

Súčasný stav:

V obci Orlov bol v 70 - rokoch vybudovaný obecný vodovod, ktorý je v správe VHS.

Na systém zásobovania pitnou vodou je napojená väčšina nehnuteľností v obci, vrátane občanov a podnikateľov.

Návrh riešenia:

Pre návrhové obdobie uvažujeme so súčasným spôsobom zásobovania pitnou vodou. Na jeseň 2024 navrhujeme napojiť aj objekty novonavrhovanej obytnej zástavby a nových objektov občianskej vybavenosti a podnikateľského areálu.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec sa buduje kanalizačnú sieť. Odpadové vody sú likvidované individuálne odkanalizovaním.

1.11.1. Cestná infraštruktúra

Obec Orlov je dopravne sprístupnená prostredníctvom cesty III/5441, ktorá je napojená na cestu III/5441 z Prešova.

Na cestu III/5441 sa napájajú miestne komunikácie. Miestne komunikácie po dobudovaní kanalizačnej siete je potrebné rekonštruovať /v dĺžke 4,2 km/ a mestskej komunikácii ich vysporiadať.

Osobná hromadná doprava je v obci zastúpená autobusovou dopravou SAD a ŽSR.

Veľký význam pre obec malo vybudovanie železnickej trate v roku 1961 Orlov – Plavec – Podolná, ktorá bola otvorená 26.11.1966.

Návrhy dopravnej koncepcie:

- Obsluhu obce osobnou hromadnou dopravou SAD navrhujeme ponechať v dnešnej trase so zameraním na zastávky. Zastávky je potrebné zriadiť na samostatnom zastavovacom pruhu a vybaviť ich novými cestnými značkami.
- Navrhujeme plánovať výstavbu parkovísk pre občianske vybavenia podľa jednotlivých lokalít. Parkovacie miesta pre rodinné domy riešiť na vlastných pozemkoch.

1.11.2. Energetika

Skutocný stav:

Orlov je zásobovaný elektrickou energiou z VN vedenia napájaného z ES 110/22kV.

Miestna sekundárna sieť:

Rozvody sú v každej ulici v dobrom technickom stave. Vedenie je AIFe 70,50 40 na betónových stĺpoch. Verejné osvetlenie výbojkovými svietidlami.

V súčasnosti je stav vyhovujúci, ale pri vybudovaní nových RD, zón oddychu a cestovného ruchu, nových podnikov a rozvoj malého a stredného podnikania, posilniť tieto lokality a odberné miesta podľa potreby.

Verejné osvetlenie riešiť v súlade s NN rozvodom – samostatnými osvetľovacími telesami s káblami.

Zásobovanie plynom

Riešené územie je zásobované zemným plynom z VTL plynovodu

Návrh :

Pri výstavbe RD, občianskeho vybavenia, rekreačného strediska, individuálnej rekreácie možno riešiť potreby zemného plynu.

Tieto potreby budú zabezpečené rozšírením STL z rozvodu napojením na existujúci STL rozvod.

- modernizácia a skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry ,
- dbať na ochranné a manipulačné pásma ciest,
- rekonštrukcia miestnych komunikácií po dobudovaní kanalizačnej siete ,
- výhledové pamätať na vybavenie ciest propagacným materiálom pre turizmus,
- sledovať a vytipovať prednostné požiadavky na údržbu ciest,
- vybudovanie chodníkov v obci po zrealizovaní chýbajúcej infraštruktúry, opravy a spevnenie obcí,
- výstavba miestnych komunikácií k navrhovaným stavbám,
- zabezpečenie trvalo udržateľnej mobility a zlepšenie životného prostredia v obci,
- zvýšenie bezpečnosti dopravy.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie pracovných príležitostí pri budovaní infraštruktúry,
- zníženie dopravnej nehodovosti a jej dôsledkov,
- zníženie miery zdravotných rizík obyvateľov a ich dôsledkov,
- zvýšenie podielu v sektore dopravy a prepravy,
- zvýšenie mobility obyvateľstva a turistov.

2.2. Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry:

Opatrenia:

- zlepšenie vybavenosti technickou infraštruktúrou na úrovni štandardu EÚ a tým zvýšenie atraktivity podnikateľskú sféru a návštevníkov,
- dobudovanie kanalizačnej siete ,
- zlepšenie kvality podzemných i povrchových vôd a zníženie potenciálneho ohrozenia vôd,
- zníženie rizika povodní a ich možných následkov,
- úprava miestneho potoka .

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie podmienok pre ekonomickú stabilizáciu rozvoja obce,
- zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie ,
- znižovanie znečistenia podzemných a povrchových vôd,
- vytvorenie pracovných príležitostí pri budovaní infraštruktúry,
- zníženie potencionálnych následkov povodní.

2.3. Zásobovanie obce energiou a úspora energie:

Opatrenia:

- znižovanie spotreby energie a zvyšovanie účinnosti energie,
- posilnenie vedenia a vybudovanie nových TS podľa potreby,
- znižovanie strát a zvyšovanie spoľahlivosti sietí,
- informovať obyvateľov o úsporách energie,

Predpokladané prínosy:

- zlepšenie vybavenosti obce, efektívne využitie investícií pre rozvoj obce,

VZTAHY

Strategické ciele:

Vybudovať a rozvinúť odvetvie cestovného ruchu v štruktúre regionálneho hospodárstva so zameraním na konkurencie schopností, sociálno-ekonomických príležitostí, rastu životnej úrovne a dosiahnutie komparatívneho rastu s krajinami EÚ. Vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v cestovnom ruchu s dôrazom na budovanie imidžu obce.

Vybudovať a rozvíjať infraštruktúru cestovného ruchu s potrebami obce v súlade s regiónom so zameraním na a kvantitatívny rozvoj zariadení cestovného ruchu a ich základných a doplnkových služieb.

Vybudovať športovo – rekreačnú zónu v priestoroch futbalového ihriská, /športoviská, tenisové kurty.

Vybudovanie cykloturistických trás a ich napojenie už na existujúce trasy.

Turistické chodníky:

Orlov – Legnava – Sulín – Mnišek nad Popradom – Poľsko.

V katastri obce usadenie informacných tabulí s vyznačením trás, zón oddychu, športového areálu, turistického centra, reštauracných zariadení, kultúrnych pamiatok a mapou regiónu.

Udržiavanie a rozvoj kultúrnych akcií v obci pre občanov, ale aj turistov.

Miestnu knižnicu buď individuálne, alebo v spolupráci s mikroregiónom zapojiť sa do programu rozvoja kultúry v budove MŠ, kde si našla svojich stálych čitateľov medzi všetkými vekovými kategóriami obyvateľov.

Súčasný vedenie obce pripravuje koncepciu rozvoja obce v medzinárodných vzťahoch. Spolupráca s skúsenosťami v oblasti samosprávy, cestovného ruchu, kultúry a športu s Gdynia Muszina v Poľskej republike. Interekt cezhraničná spolupráca.

Opis produktu

Riešené územie obce svojou prírodnou scenériou, historickým potenciálom a daným stupňom úrovníc vytvára podmienky pre podstatne dynamickejší rozvoj cestovného ruchu.

Pri navrhovaní produktov cestovného ruchu uplatňovaných v riešenom území, je potrebné vychádzať z geomorfologického charakteru, z klimatických podmienok a z jeho daností.

Vychádzajúc z ÚPN-VÚC Prešovského kraja, aktivity cestovného ruchu z hľadiska koncepcného súvisia na:

- *Rekreačný pobyt v prírode*

- v podhorskom prostredí so zameraním na zimné športy (lyžovanie) a horskú turistiku,

- *Poznávací turizmus*

- spoznávanie prírodných krás a atraktivít a kultúrneho dedičstva,

- *Vidiecky turizmus*

Riešené územie má predpoklady pre všetky uvedené možnosti využívania svojho územia.

Z hľadiska efektívnej propagácie riešeného územia navrhujeme celé územie spojiť do výsledného produktu s názvom: MINCOL

Je potrebné sa zamerať na zvyšovanie príťažlivosti riešeného územia prostredníctvom kvalitných ponúk, ktoré vychádzajú z podmienok a tradícií riešeného územia. Je možné rozvíjať rodinné dovolenky, zimné dovolenky, zamerané predovšetkým na agroturistiku, hipoturistiku, skijoring, bežecké lyžovanie

Velmi významnú úlohu v rozvoji cestovného ruchu zohráva estetické prostredie. Preto estetizácia obce a vykášanie voľných priestranstiev (napr. pri turistických informacných zariadeniach), okolia verejných budov, komunikácií a pod. musí byť súčasťou rozvojového programu obce pre cestovný ruch. Podobne je tomu aj pri navrhovaní a budovaní jednotlivých častí obce, či k nevhodnostiam, alebo k dôležitým turistickým lokalitám.

Celorocné aktivity, flexibilita

a) Vidiecka rekreácia

- dovolenka a rekreácia na horskom vidieku, vidiecka turistika - celoročný produkt v spojení s viacerými

Táto forma trávenia dovolenky a voľného času je čoraz viac vyhľadávanejšou domácimi i zahraničnými rodinami z rušného a znečisteného mestského prostredia. Túto formu rekreácie obľubujú predovšetkým rodiny tohto typu odporúčame vybavovať nenáročnými zariadeniami pre aktivity detí, skvalitňovať podmienky riešenom území, skrášľovať životné prostredie obce a pod.

Samotný pobyt na vidieku je pre určité cieľové skupiny turistov žiadaným a veľmi obľúbeným. Vidiecky život, poskytuje im možnosť prežiť mnoho zážitkov, stáva sa pre nich zdrojom nielen oddychu a rekreácie, ale aj inšpirácie. Aj preto má vidiecka turistika značné predpoklady stať sa jedným z najdôležitejších rozvojových

Riešené územie má pre túto funkciu vhodné predpoklady, predovšetkým sa jedná

- o využitie staršieho a opusteného domového a bytového fondu na chalupárstvo, ale aj výstavby nových
- o využitie rozsiahlych lokalít individuálnych chát na katastrálnom území vidieckych sídiel formou prenájmu lôžok,
- o možnosť ubytovania návštevníkov v rodinných domoch.

Odporúčania, návrhy:

Vzhľad obce je jedným z najvýznamnejších faktorov, ktorý ovplyvňuje dojem turistu a zanecháva príjemné zážitky. Upravené záhrady, udržiavané fasády objektov s ich okolím vyvolávajú u turistu už pri prvom kontakte pocit, ktorý môže mať kladný vplyv na jeho dĺžku pobytu, frekvenciu pobytov v obci či odporúčenia známych ľudí. Preto sa odporúča:

- skrášľovať a udržiavať čistotu verejných priestranstiev,
- zo strany obce vytvoriť motivacné podmienky pre skrášľovanie súkromných zariadení a priestranstiev (napríklad ocenením o najkrajšiu predzáhradku, o najkrajší balkón a pod.),
- na vybraných miestach v hlavných turistických častiach vytvoriť jednoduché komplexy pre detské hry a

b) Rehabilitácia, regenerácia - preventívno-liečebné pobyty

V súčasnosti sa zintenzívňuje preventívna starostlivosť o zdravie organizovaním preventívno-liečebných pobytov v vhodných pre takéto pobyty. To znamená, v lokalitách s vhodným ekologickým prostredím, s potrebnou priradenou ponukou služieb. Za predpokladu zabezpečenia týchto podmienok, obec má predpoklady z pohľadu zdravotníckych poisťovní je prevencia vítaná a finančne zabezpečená. Preventívne a liečebné pobyty predovšetkým na detského pacienta.

c) História obce – kultúrne dedičstvo

Tento produkt môže byť pri dobrom marketingu veľmi významným rozvojovým prvkom cestovného ruchu

Z pohľadu turistu poznávanie histórie patrí k najvyhľadávanejším zaujímavostiam vôbec. Ukážky histórie a kultúry zatriktívňujú každé územie.

Navrhujeme

- využiť históriu obce na výraznejšie zviditeľnenie, spropagovanie a zatriktívnenie riešeného územia,
- na základe zmapovania, sprístupnenia a označenia existujúcich dôkazov histórie

obce, vytvoriť špecifický produkt s prezentáciou historickej činnosti,

- zároveň vytvoriť špeciálne trasy pre peších turistov, cykloturistov a mototuristov (s ich vyznačením), ktoré by mohli informovať o histórii obce a okolia,

Cielom je obohatiť ponuku pre dovolenkujúcich hostí o zábavu a vyplnenie voľného času, aj počas súčasne upozorniť na zaujímavosti, možnosti a prednosti riešeného územia v spojení s blízkym okolím. V dovolenkových centrách ponúkané poznávacie a náučné prehliadky a vychádzky s odborným sprievodcom. Týmto spôsobom sa dovolenkujúci hostia oboznámia s územím (história, príroda, tradície, lesníctvo, geológia vidieku, vyspelosť ľudí žijúcich a tvoriacich na tomto území) a rozšíria sa ich poznatky k rôznym témam. Rôzne sprevádzaným prehliadkam by mali byť koordinované a spoločne organizované so susednými obcami.

- Ako veľmi potrebné sa javí doplnenie ponúk o možnosti
- večernej zábavy,
 - premietanie diapozitívov s prednáškou o obci, o faune a flóre, a kultúrnych pamiatkach, a to aj v jazykoch zahraničných hostí,
 - premietanie náučných videofilmov (fauna a flóra, história mikroregiónu a pod.), videofilmov letnej, resp. prípadného budúceho letného pobytu,
 - prístup k internetu a ďalšie podobné činnosti.

Zimné obdobie

Hlavnými aktivitami zimnej ponuky v riešenom území sú turistické a rekreačné využitie v zimnom období. Podmienky, ktoré sú v riešenom území k dispozícii, sú nedostatočne kvantitatívne a kvalitatívne rozvinuté. Podmienky, ktoré sú v riešenom území k dispozícii, sa case primerane zhodnotiť a využiť pre zdynamizovanie cestovného ruchu. Pri ich rozvoji je potrebné rátať s celoročným využívaním.

Návrh produktov, podporujúcich rozvoj cestovného ruchu v zimnom období v riešenom území:

a) Lyžiarska turistika - putovanie zasneženou krajinou- hipoturistika

Putovanie na bežkách po zasneženej krajine a jej spoznávanie, si získava čoraz viac prívržencov. Lúta sa vo viaceré formy, napríklad vychádzky na bežkách v blízkom okolí pobytu (strojovo upravené trate), jednoznačne najnáročnejšie výlety na lyžiach po neupravených trasách (spravidla po značených chodníkoch pre pešiu turistiku) alebo hviezdicové putovanie na lyžiach.

b) Verejné športové súťaže- hipoturistika

- slalom, beh na lyžiach, diaľkový pochod pre deti, dospelých, pre rodiny
Súťaže plnia funkciu nielen porovnávania sa, ale aj sociálnu funkciu, funkciu zábavy

c) Karneval na lyžiach- hipoturistika

Formou zábavy s prvkami súťaživosti vytvoriť u turistov prostredie pre prežitie príjemných zážitkov. Turisti preoblečení za masku jazdia na miernom svahu a "jury" hodnotí masky podľa viacerých kritérií: vtipnosť, umelecký dojem počas jazdy apod. Zvláštne čaro má karneval pri umelom osvetlení, alebo pri

d) Adrenalínové športové aktivity

Vytvoriť ponuku pre fyzicky i psychicky náročné aktivity s komplexným zabezpečením podmienok pre turistov.
hipoturistika.

Letné obdobie

V súčasnej ponuke sú v letnom období k dispozícii dobré predpoklady pre:

- pešiu turistiku,
- čiastočne cykloturistiku

Dovolenkové pobyty pre klientov všetkých vekových kategórií, ktorých cieľom je upevnenie zdravia, dohľadom odborného lekára s usmernením k pravidelnej starostlivosti o zdravie a k správnym stravovacím prvkom je pohyb na čerstvom vzduchu v estetickom a prírodnom prostredí. Riešené územie má veľmi vhodné podmienky na takéto pobyty.

c) Na bicykli za spoznávaním a zdravím

Produkt je zameraný na kombináciu poznávania s rekreačným využívaním bicykla. Pre jeho uplatnenie je potrebné rozšíriť sieť značkovaných cyklotrás ako je uvedené v odporúčaní v kap. infraštruktúra, označiť zaujímavé miesta ležiace na trasách, vydať lokálnu mapku resp. zabezpečiť zakomponovanie cyklotrás do cykloturistickej siete, vydať cyklotúry s východiskom z riešeného územia a vydať vo forme brožúry a iné.

d) Pestovanie záľub

Dnešný turista sa oveľa viac ako v minulosti snaží využiť voľný čas aj na vzdelávanie. Veľmi obľúbené sú činnosti ako jazykov, fotografovania, malovania, rucných prác. Rovnako rastie obľuba cestovania na miesta späté s kultúrou. Aktivitu tohto charakteru odporúčame napríklad usporadúvanie 5 až 6 denných kurzov malovania krajiny pre profesionálnych maliarov alebo amatérov, kurzy práce s drevom (vyrezávanie drobných úžitkových predmetov), kurz tkáčskeho remesla, kurzy a pod. Pre účastníkov musí byť zabezpečené ubytovanie, stravovanie, možnosti rekreačných a športových aktivít, regenerácia, doplnkový poznávací program.

e) Animacné programy

Tento produkt je vysoko variabilný a maximálne sa prispôsobuje požiadavkám zákazníka. Podľa jeho špecifických návrh programy, ktorý sa následne pripomienkuje, upravuje a odsúhlasuje. Tieto programy tvoria vhodnú časť ponuky pre vybraných cieľových skupín. Umožňujú aktívne trávenie voľného času a vytvárajú priestor pre dosiahnutie cieľov. Ponuku tvoria detské animacné programy, animacné programy spojené s návštevou regionálnych atrakcií, animacné programy. V rámci programov je možné zabezpečiť sprievodcovské služby.

f) Organizovanie fakultatívnych výletov

Umožňuje dosiahnutie rovnakého efektu ako pri animacných programoch. Podľa požiadaviek zákazníka organizuje výlety do okolia. Bežnú ponuku tvoria výlety do zaujímavých častí s využitím národných chodníkov, historických pamiatok, návštevy jaskýň a pod.

Návrh rozvoja:

- podpora nových foriem vidieckej turistiky /hipoturistika – jazda na koni, povoze tahanom konmi/,
- vybudovanie nových nenáročných rekreačno-športových zariadení pre vyžitie návštevníkov /hlavne pri jazde na koni/,
- vybudovanie jazdeckého areálu,
- dobudovanie turistickej športovej infraštruktúry,
- dobudovanie informacného systému v jednotlivých častiach.

Spokojnosť návštevníka - dovolenkára je priamo úmerná kvalite, kvantite a pestrosti ponúkaných služieb. Infraštruktúra, rekreácia, zábava, ubytovania, stravovania i ochoty a srdečnosti ľudí poskytujúcich rôzne služby. Infraštruktúra je základnou súčasťou súkolia cestovného ruchu. Jej rôznorodosť, zaujímavosť a kvalita v značnej miere ovplyvňujú kvalitu cestovného ruchu. Existujúca infraštruktúra rekreácie a športu využiteľná pre návštevníkov riešeného územia. Avšak z hľadiska možností, ktoré riešené územie ponúka, je potrebné zabezpečiť dostatočné uspokojovanie ich potrieb i záujmu.

Vybudovanie športového areálu:

- minikemp, penzion, informacná kancelária, sociálne zariadenie, obcerstvenie, tenisové kurty, minifutbal, volejbalové, klzisko,

V strede obce vybudovanie zóny oddychu

- výsadba okrasnej zelene a drevín,
- vybudovanie oddychových lavíc – stôlok a altánkov,
- vybudovanie sociálneho zariadenia.

Regulatívy

Pri riešení jednotlivých aktivít v obci je potrebné rešpektovať tieto regulatívy:

1) Všetky druhy ochranných pásiem (od VN el. vedenia, transformacných staníc, PHO vodných zdrojov, rozvodov plynu, regulacných staníc plynu, COV, lesa, dopravných zariadení) v zmysle platných zákonov a nariadení SR.

2) V oblasti funkčného členenia a priestorového usporiadania:

- dodržať funkčnú hierarchiu
- využiť kvalitné prírodné prostredie a exist. stavebný fond pre rozvoj vidieckeho turizmu, chalupárstva (agroturistika a hipoturistika)

3) V oblasti ochrany prírody:

- nepripustiť nadlimitné zataženie jednotlivých rekreačných priestorov,
- dodržať ekostabilizačné opatrenia,
- nové rekreačné zariadenia navrhovať predovšetkým v zastavaných castiach územia a na odsúhlasených miestach,
- prednostne dobudovať technickú infraštruktúru, predovšetkým kanalizačný systém s ekologicky nezávadnými odpadovými vôdmi,
- vykurovanie objektov riešiť nezávadným spôsobom,
- chrániť brehové porasty,
- pri výstavbe nepripustiť nadmerné zásahy do terénu a maximálne chrániť vzrastlú a nízku zelen,

Niektoré zámery a činnosti v riešenom území (výstavba športových, rekreačných a turistických ubytovacích objektov, kempingov a iných objektov, lyžiarske trate, bežecké trate, tématické parky, rybníky, COV a kanalizácia) podliehajú posúdeniu ich vplyvu na životné prostredie (v zmysle zákona č. 391/2000 Z.z., ktorým sa mení a doplňuje zákon č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie).

Príslušný povolovací orgán : Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo poľnohospodárstva SR (zariadenia poľnohospodárstva).

4) Regulacné prvky priestorového a architektonického riešenia:

Architektonické riešenie objektov:

- dodržať mierku
- penzióny, objekty občianskej a rekreačnej vybavenosti,
- maximálne dve nadzemné podlažia a využiteľné podkrovia,
- strechy sedlové, valbové, manzardové so sklonom 30° až 45°, s dôrazom na použitý materiál a farebnosť,
- materiálovo prispôbiť navrhované objekty prírodnému prostrediu (prírodné materiály),
- chatky a rekreačné domčeky: maximálne jedno nadzemné podlažie s obytným podkrovím,
- v navrhovaných areáloch územie doplniť vysokou zelenou, sadovými úpravami, drobnou architektúrou, ktorá zvýrazní architektonický výraz a použitý materiál nutne zosúladiť s hlavným objektom,

Opatrenia:

- zvyšovanie povedomia, výchovy a vzdelanostnej úrovne obyvateľstva k cestovnému ruchu
- vytvorenie kvalifikovanosti v oblasti cestovného ruchu.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie nových školiacich inštitúcií v oblasti cestovného ruchu,
- participácia obyvateľstva na skvalitňovanie cestovného ruchu, zvyšovanie životnej úrovne a zlepšenie ekonomickej bilancie obce,
- odborne pripravený manažment – poskytovanie služieb v oblasti cestovného ruchu.

3.3. Rozvíjať vidiecky turizmus v kombinácii s agroturizmom vo väzbe na kultúrno-historickú dedičnosť a zvyklosti.

Opatrenia:

- zvyšovanie príťažlivosti vidieka ,
- podpora tvorby nových komplexných produktov cestovného ruchu /polovníctvo, agroturistika a iné
- vytváranie imidžu konkrétnych lokalít a atraktivít,
- vybudovanie turistických , cykloturistických, sánkarských a bežeckých trás,
- využívanie grantových programov na rozvoj vidieckych oblastí,
- vybudovanie penziónov, zóny oddychu a stredísk pre letné a zimné športy.

Predpokladané výnosy:

- existencia špecifických produktov CR zameraných na agroturistiku , polovníctvo,
- propagáciu historických, folklórnych a náboženských podujatí, zachovanie tradic- ných remesiel
- zvýšený prísun turistov,
- príliv financ- ných prostriedkov do obce, jej zveladovanie a budovanie atraktívneho povedomia
- rozvoj cestovného ruchu v obci,
- tvorba pracovných príležitostí,
- využívanie grantových programov zameraný na rozvoj vidieckej oblasti agroturistiky.

3.4. Zlepšenie podmienok pre rozvoj MSP v oblasti služieb cestovného ruchu.

Opatrenia:

- zabezpeč- enie jednotného prístupu k informáciám o možnostiach podpory MSP v cestovnom
- podporných programoch, predstupových a štrukturálnych fondov,
- skvalitnenie propagácie obce vzáujme získavania investorov a prílevu turistov,
- zvýšenie informovanosti o podporných programoch MSP.

Predpokladané prínosy:

- ľahšia orientácia pre podnikateľov v oblasti podpory CR,
- príprava projektov a príliv financ- ných prostriedkov z grantových schém a podporných programov

3.6. Skvalitniť informacný a orientacný systém.

Opatrenia:

- zvýšiť dostupnosť informácií o zaujímavostiach a atraktivitách služieb v obci,
- vybudovanie siete infraštruktúry turistických, cykloturistických, sánkarských a bežeckých trás

Prínosy:

- existencia informacného systému zabezpečujúci veľmi rýchle, lacné a aktuálne služby a návštevníkov obce zo všetkých oblastí súvisiaci s ich momentálnym pobytom, pohybom a pohybom

3.7. Rozvoj cezhranicnej spolupráce.

Opatrenia:

- rozvoj komunikačných spojov, modernizácia a výstavba základne pre CR za jej súčasných štandardom EÚ,
- rozvoj alternatívnej turistiky.

Predpokladané prínosy:

- zvýšenie konkurencie schopnosti trhu,
- ekonomické prínosy – priame zdroje, nepriame zdroje,
- zlepšenie imidžu.

4. PODPORA A ROZVOJ PODNIKANIA

Strategické ciele:

Vytvorenie pozitívneho podnikateľského prostredia zosúladeného s prirodzenými danosťami a a vývojovými trendmi. Znamená to zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom ekonomického rozvoja v oblasti služieb, poľnohospodárstva, turistiky, agroturistiky, stavebníctve, drevospracujúcom priemysle a v iných hospodárskych odvetviach.

V danej situácii obec poskytuje pracovné príležitosti. Väčšina obyvateľov odchádza za prácou. Umožniť vstup súkromného sektora k podnikaniu. Preferovať podnikanie drobnej výroby, stavebníctve hospodárstva a to hlavne v prevádzkach, ktoré nekladú veľké priestorové požiadavky, nevyžadujú ochranné hygienické požiadavky na prašnosť a hlucnosť. Vytvoriť podmienky ďalšieho rozvoja podnikania v obci prevádzok spracovateľského priemyslu týkajúci sa spracovania prírodného bohatstva územia obce.

Vzhľadom na lokalizačné faktory prevláda v obci trend sústavného rastu. Plochy výroby a služieb podľa aktuálnych výhľadových potrieb s dostatočnými rezervnými plochami pre ďalší rozvoj.

Špecifické ciele:

4.1. Stabilizácia a rozvoj existujúcich výrobných kapacít remeslá a poľnohospodárstvo a prispôsobovanie ich profilu vývojovým trendom.

Opatrenia:

- zvýšenie využitia a vyťaženia existujúcich perspektívnych, výrobných kapacít,
- zvýšenie finalizácie výroby .

Opatrenia:

- dobudovanie miestnych komunikácií a zabezpečenie adekvátneho technického stavu dopravných sietí,
- vybudovanie chodníkov po dokončení infraštruktúry.

Predpokladané prínosy:

- zníženie nezamestnanosti,
- mobilita turistov a domácich obyvateľov,
- zníženie rizika nehodovosti.

4.4. Dobudovanie a rozvoj inžinierskych sietí

Opatrenia:

- výstavba nových inžinierskych sietí k novým IBV a k športovému areálu.

Predpokladané prínosy:

- pripravenosť územia obce pre rozvoj podnikateľských aktivít v oblasti cestovného ruchu ale aj v oblasti výroby a priemysle.

4.5. Rozvoj telekomunikačných sietí

Opatrenia

- dobudovanie a výstavba nových telekomunikačných sietí,
- modernizácia telekomunikačných sietí.

Predpokladané prínosy:

- priblíženie sa moderným zahraničným investorom a obchodným partnerom,
- zvýhodnenie a zatriaktivnenie obce a jej podmienok pre podnikanie.

4.6. Efektívne umiestňovanie existujúcich nezamestnaných na trhu práce

Opatrenia:

- vytvorenie komplexného systému rekvalifikácie reagujúceho na aktuálne problémy trhu,
- vytvorenie efektívneho systému umiestňovania nezamestnaných na trhu práce v oblasti samozamestnávania,
- osвета v oblasti samozamestnávania.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie nezamestnanosti,
- znižovanie miery práce na trhu.

4.7. Posilňovanie sociálneho kapitálu

Tvoria hlavnú časť kostry ekologickej stability územia /smrek obyčajný, borovica/. Uvedené lesné porasty majú takmer pôvodné zloženie. Veľmi hodnotné sú najmä hrebenové časti, ktoré zabezpečujú migráciu vysokej zveri .

Územie so strednou ekologickou stabilitou:

Lúky sa nachádzajú na strmších plochách , ktoré nemožno obhospodarovat ako ornú pôdu. Pásienky sú využívané poľnohospodárskymi strojami na neprístupných miestach. Flóra je tu narúšaná iba spásaním a ušľapaním.

Pre zvýšenie koeficientu ekologickej stability sa navrhuje prevod ornej pôdy s väčším sklonom a náchytom. Na udržanie a vylepšenie existujúcej kostry ekologickej stability sa navrhuje v extraviláne:

- v prípade rekultivácie okolitej poľnohospodárskej pôdy treba biokoridory a interakčné prvky ponechať a podľa návrhu dosadiť,
- okolo trvalých poľných ciest vysadiť sprievodnú zelen,
- plochu navrhovaného miestneho koridoru dosadiť v strednej a dolnej časti tak, aby vznikol funkčný biokoridor.

V intraviláne :

- spestriť štruktúru verejnej a izolacnej zelene,
- dosadiť hlavný priestor obce tak, aby vytvoril komplexný systém zelene,
- dosadiť areál cintorína vysokou a nízkou zelenou,
- športový areál ozeleniť podľa osobitného plánu ozelenenia.

Špecifické ciele:

5.1. Zabezpečenie racionálneho obrábania PPF / Poľnohospodársky pôdny fond/ so zohľadnením trvalo udržateľnej sústavy hospodárenia.

Opatrenia:

- zabezpečenie prevencie bonity pôdy z hľadiska výrobných konkurenčných schopností,
- vysporiadanie vlastníckych vzťahov s pôdou,
- zabezpečenie racionálneho PPF,
- návrh na racionálnu dotáčnú politiku.

Predpokladané prínosy:

- racionálne využitie pôdy,
- odstránenie neefektívneho PPF,

5.2. Podpora dynamického rozvoja prvovýroby a spracovateľského priemyslu.

Opatrenia:

- podpora modernizácie a technologickej inovácie prvovýroby,
- podpora zavedenia medzinárodných noriem kvality /ISO 9001 – normy EÚ/,
- podpora vzdelávania pracovníkov v agrosektore.

Predpokladané prínosy:

- zvýšenie produktivity práce a kvality potravín,
- dosiahnutie konkurenčných schopností a výrobných intenzít.

5.4. Rozvoj turizmu a agroturizmu vo vidieckom priestore.

Opatrenia:

- zvyšovanie vedomia vidieckeho obyvateľstva na využívanie jestvujúcich stavieb , budov na vidieku
- zabezpečenie marketingu, propagácia vidieka – vidieckeho turizmu a agroturizmu,
- zabezpečenie dotacnej politiky štátu na budovanie agroturistických zariadení.

Predpokladané prínosy:

- efektívne využívanie vidieckej krajiny pre domácich a zahraničných hostí,
- zvyšovanie príjmov obyvateľov,
- stabilizácia osídlenia vidieka.

5.5. Zalesňovanie poľnohospodárskych ťažko prístupných pôd.

Opatrenia:

- pozemky s ťažkým terénnym reliéfom /veľká svahovitosť/ začleniť do lesnej pôdy,
- vysporiadať hranice medzi PPF a LPF.

Predpokladané prínosy:

- definitívne vysporiadanie pozemkov medzi PPF a LPF,
- možnosť intenzívneho hospodárenia na lesnej pôde.

5.6. Podpora pri ozdravných opatrení v lesoch

Opatrenia:

- získanie finančných prostriedkov od štátu , z fondov EÚ na vápnenie, postrekov chorých porastov
- výsadba poškodených lesných pôd – drevinami s požadovaným genofondom.

Predpokladané prínosy:

- bohaté lesné porasty, bohaté na lesné plody a huby, plné zdravej zveriny, vyhľadávané domácimi turistami.

5.7. Podpora rozvoja poľovníckej turistiky ako súčasť rozvoja vidieka.

Opatrenia:

- využívať granty pre rozvoj poľovníckeho združenia /vybudovanie obory, zazverovanie, ochrana lesného fondu, spolupráca v CR/,
- vytvorenie informacnej siete, propagacného materiálu pre domácich a zahraničných hostí,
- poskytovanie možnosti poľovackej turistiky v poľovnom revíry,

Vybudovanie funkčnej sociálnej a zdravotníckej siete a systému financovania. Príprava ľudských zdrojov podľa potrieb regiónu a zlepšenie zdravotného stavu populácie.

Sociálnu oblasť riešiť spoločne v rámci verejnej samosprávy okolitých obcí alebo spoločne v rámci samosprávy obce. Vybudovanie Domu sociálnej starostlivosti a geriatrického centra.

Špecifické ciele:

6.1. Zvýšenie kvality sociálnych služieb

Opatrenia:

- spracovanie štandardov kvality a finančnej náročnosti služieb.

Predpokladané prínosy:

- spokojnosť prijímateľov služieb.

6.2. Dosiahnutie aktívnej účasti na starostlivosti o zdravie.

Opatrenia:

- zlepšiť prístup občanov k informáciám o ochrane zdravia.

Predpokladané prínosy:

- prostredie podporujúce rozvíjanie zdravého životného štýlu občanov.

7. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategické ciele:

Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia. Vybudovanie vysokej kvality ŽP, ktorá je prirodzenou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov. Dostavba kanalizačnej siete a vybudovanie kanálu v obci. V obci je predpoklad na rozvoj vidieckej turistiky, agroturistiky, cykloturistiky, tenis, volejbal, bežecké trasy.

V novonavrhovaných rekreačných strediskách cestovného ruchu vybudovať infraštruktúru.

V riešenom území sa vymedzujú následovné ochranné pásma:

Pásma hygienickej ochrany:

- od obvodu areálu cintorína 50 m,
- od HD 500 m,
- okolo COV 100 m,
- od chránenej prírodnej pamiatky 100 m,
- chránené pásma I. – II. stupňa prírodných liečivých zdrojov,
- ochranné pásmo VKU.

Ochranné pásma elektrických vedení:

vzdušné vedenie 22 kV 10 m

- výsadba zelene,
- vyregulovanie miestneho potoka,
- celková estetizácia, harmonizácia a kultivácia hmotne – priestorovej štruktúry obce,
- perspektívne riešenie likvidácie tuhého domového odpadu centrálnou spalovnou.

7.1. Ochrana a racionálne využívanie vôd, zabezpečenie dostatku pitnej vody.

Opatrenia:

- dobudovanie kanalizačnej siete,
- zlepšenie kvality povrchových tokov a podzemných vôd,
- zabezpečenie protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia /riešiť s PBAH/,
- v celej obci úprava nekrytej dažďovej kanalizácie, priepustov.

Predpokladané výnosy:

- zníženie miery zdravotného rizika obyvateľov,
- dosiahnutie dobrej kvality povrchových a podzemných vôd,
- predchádzanie povodňam.

7.2. Minimalizácia vzniku odpadov, ekologické nakladanie s odpadmi.

Opatrenia:

- znižovanie produkcie odpadov,
- zvýšenie podielu separácie odpadov a zhodnocovania separovaných odpadov,
- organizované a ekologické odstraňovanie odpadov,
- propagácia metód moderného odpadového hospodárstva.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie produkcie odpadov,
- maximálne zhodnocovanie odpadov,
- znižovanie rizík nebezpečných odpadov.

7.3. Ochrana racionálne využívanie pôd.

Opatrenia:

- zabezpečenie protieróznej ochrany pôd,
- prevencia kontaminácie a eliminácia kontaminovaných pôd,
- zvyšovanie prirodzenej úrodnosti pôd.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie rizika pôd eróziou,
- predchádzanie kontaminácie,
- zvyšovanie úrodností .

Predpokladané prínosy:

- dosiahnutie efektívneho systému enviromentálnej výchovy a vzdelávania v školách ,
- zvýšenie informovanosti obyvateľov a ich zapojenie do ochrany životného prostredia.

8. VZDELÁVANIE A ŠKOLSTVO

Strategické ciele:

Dosiahnut kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ. Cielavedomé a korešpondujúce medzi dopytom na trhu práce v danej lokalite. Využitie zariadenia obecného úradu na rozvoj ľudských zdrojov v spolupráci s Úradom sociálnych vecí a práce viest rekvalifikačné školenia pre lepšie uplatnenie nezamestnaných občanov.

V obci sa nachádza MŠ a ZŠ 1 – 9, v ktorej je jedáleň, kuchyňa, telocvičňa. Školu a školský dom rekonštruovať podľa už spracovanej dokumentácie/ zateplenie , výmena okien , strechy ,úprava školského dvora. ZŠ 5.-9. navštevujú žiaci z obcí Circ, Obrucné, Ruská Vola , ktorých je cca 200. MŠ má cca 40 detí.

8.1. Rozvoj vzdelávania.

Opatrenia:

- zapojenie relevantných partnerov do procesu vzdelávania,
- podpora rozvoja vzdelávania cez rekvalifikačné kurzy.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie možnosti na zvyšovanie a rozširovanie kvalifikácie obyvateľov,
- mnohostranné vzdelanie obyvateľov v záujme zvýšenia kvality ich života.

8.2. Zvýšenie vzdelanostnej úrovne občanov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Opatrenia:

- vytváranie možnosti pre intenzifikáciu prípravy detí zo sociálne znevýhodneného prostredia pred vstupom do školských zariadení,
- vytvorenie legislatívnych podmienok pre celodenný pobyt žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v pozitívnom prostredí,
- presadenie rešpektu voči zákonom upravujúcim povinnosti rodičov v oblasti vzdelávania detí.

Predpokladané prínosy:

- zníženie sociálnej zataženosti regiónu,
- zníženie podielu nevzdelaných a nekvalifikovaných obyvateľov.

9. VÝSTAVBA A FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

1.	Parkové úpravy , ozelenenie	obec	obecné, súk.	II.
2.	Dokoncenie kanalizacnej siete v obci	obec	obecné, súk.	I.
3.	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	obec	obecné, súk.	II.
4.	Športová zóna	futbalové ihrisko	obecné, súk.	II.
5.	Miestne komunikácie	obec	obecné, súk.	II.
6..	Rekreacná zóna	Andrejovka – rybník	obecné, súk.	II.
7.	Kanalizačná sieť k navrhovaným lokalitám	obec	obecné, súk.	I. – II.
8.	Plynovodná sieť k navrhovaným lokalitám	obec	obecné, súk.	I. – II.
9.	Vodovodná sieť k navrhovaným lokalitám	obec	obecné, súk.	I. – II.
10.	Elektrická sieť k navrhovaným lokalitám	obec	obecné, súk.	I. – II.
11.	Regulácia obecného potoka	obec	obecné , štátne	II.
12.	Telekomunikačná sieť – rozšírenie	obec	obecné, súk.	I. – II.
13.	Pešie, cykloturistické a turistické trasy	obec	obecné, súk.	I. – II.

Funkčné usporiadanie územia:

1. Územie obce rozvíjať v náväznosti na existujúcu funkčnú štruktúru a komunikačnú sieť.
2. Rozvoj obce usmerniť predovšetkým na súčasne zastavané územia.
3. Pri novej výstavbe sa prednostne zamerať na rekonštrukciu resp. prestavbu existujúceho staviteľného územia.
4. Zintenzívniť využitie územia areálu na podnikateľskú činnosť.

Finančné zabezpečenie

Finančné zabezpečenie hovorí o zdrojoch financovania, ktoré sú vnútorné /štátne a súkromné/ a zdokonaľujú sa. Obec bude plne využívať možnosti čerpania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ a kofinancovanie budov z rozpočtu z vlastných zdrojov vo forme úveru a štátnych dotácií.

10. Rámec opatrení vlády

Podpora regionálneho rozvoja a cestovného ruchu ako významného zdroja pracovných príležitostí je považovaná za jeden zo základných prvkov politiky hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Jej cieľom je znižovanie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rozvoji jednotlivých regiónov a napomáhať postupnému vyrovnaniu ekonomickej sily regiónov a v životnej úrovni ich obyvateľov. *Štrukturálna a regionálna politika by mala byť zameraná na vytváranie predpokladov pre racionálne využívanie zdrojov a harmonické usporiadanie hospodárskych i sociálnych funkcií sídiel a regiónov, vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj, ako aj ochranu životného prostredia.* Slovenská republika ako budúci člen sa plne pripravuje na reálnu ekonomickú a sociálnu súdržnosť.

V Slovenskej republike verejná správa pôsobí a bude naďalej pôsobiť v tzv. oddelenom modeli (štátna územná a miestna samospráva). Vzťahy medzi orgánmi štátu, krajskou samosprávou, obcami a podnikmi a mimovládovými organizáciami sa budú riadiť na báze vzájomnej spolupráce (princíp partnerstva).

agentúr. Cieľom zákona je predovšetkým ochrana zákazníkov cestovných kancelárií. Zákon nadobudol

Vyhláška Ministerstva hospodárstva SR c. 419/2001 Z.z. zo dňa 17. septembra 2001, ktorou sa ustanovujú podmienky poskytovania ubytovacích zariadení a klasifikačné znaky na ich zaradovanie do tried. Kategorizácia sa vzťahuje na poskytovanie ubytovania na základe živnostenského oprávnenia. Vyhláška nadobudla účinnosť 1. novembra 2001.

Zákon c. 455/1911 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení noviel a doplnkov z 279/2001 Z.z., na základe ktorej bola pohostinská činnosť a výroba pekárskejších a cukrárskejších výrobkov, remeselné živnosti, prevádzkovanie cestovnej kancelárie, cestovnej agentúry, výkon sprievodcu cestovných služieb, poskytovanie ubytovacích služieb v ubytovacích zariadeniach s prevádzkovaním pohostinských živností a prevádzkovanie zmenárne medzi koncesovanými živnosťami. Živnosť sprievodcu cestovného ruchu vykonávajú iba osoby s osobitnou odbornou spôsobilosťou.

Zákon c. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov v znení zákona NR SR c. 358/2000 Z.z., zákona NR SR c. 154/2001 Z.z., zákona c. 381/2001 Z.z. v znení §48 - Použitie podielu zaplatenej dane na osobách podľa § 3 sa hovorí o tom, že sumu zodpovedajúcu 1 % zaplatenej dane, ktorá nie je nižšia ako 20 Sk danovníkovi prijímateľovi, ktorým je - občianske združenie, nadácia, neinvestičný fond, nezisková organizácia poskytujúca prospešné služby, účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti, organizácia s medzinárodným charakterom ako Červený kríž. V odseku 4 tohto paragrafu je ďalej rozvedené, že podiel zaplatenej dane možno poskytnúť na predmetom jeho činnosti sú - rozvoj a ochrana duchovných hodnôt, ochrana ľudských práv, ochrana a tvorba kultúry, prostredia, ochrana a podpora zdravia a vzdelávania, podpora športu detí, mládeže a občanov zdravotne znevýhodnených, poskytovanie sociálnej pomoci a zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt.

Paragraf 34 tohto zákona - Položky odpocítateľné od základu dane v odseku 2 hovorí o tom, že od základu dane možno odpocítať danovú stratu, ktorá vznikla najviac v troch zdanovacích obdobiach bezprostredne predchádzajúcich, ak vykázať po tejto strate /úhrne strát/ kladný základ dane, a to rovnomerne počas piatich bezprostredne predchádzajúcich zdanovacích období za podmienky, že suma rovnajúca sa odpocítavanej dane bude preinvestovaná do hmotného investičného majetku do skončenia tretieho zdanovacieho obdobia, v ktorom je uplatňovaná strata.

Paragraf 35 tohto zákona - Úľavy na dani a paragraf 35a hovoria o možnostiach využitia danového úľavy podnikajúcej na území SR s cieľom podpory prílevu zahraničných investícií na Slovensko.

Zákon o štátnej pomoci 231/99 Z.z., ktorý bol novelizovaný zákonom c. 434/2001 - umožňuje v oblasti kritérií na výšku nezamestnanosti, poskytnúť štátnu pomoc malým podnikateľom pri obstarávaní hmotných prostriedkov (oprávnených nákladov) a nehmotného (25 % oprávnených nákladov) investičného majetku, pričom celková suma môže byť vyššia ako 3 mil. Sk.

Zákon c. 416/2001 Z.z. o prechode pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky cestovného ruchu ustanovil nasledovný prechod kompetencií:

Na úrovni obce (§2 písm.l zákona) prechádzajú pôsobnosti na úseku cestovného ruchu:

- vypracúvanie programov CR

- koordinovanie spolupráce právnických osôb vo veciach cestovného ruchu

Bližšie špecifikovanú pôsobnosť a činnosť obcí a miest v oblasti cestovného ruchu možno charakterizovať nasledovne. Obec na všestranný rozvoj a zabezpečenie potrieb jeho obyvateľov pre výkon samosprávy:

a/ zriaďuje miestne združenia cestovného ruchu

b/ vyberá dan za lôžko za turistu a prenocovaný deň

c/ sústreďuje štatistické údaje za cestovný ruch v obci

d/ zabezpečuje výchovu miestneho obyvateľstva k cestovnému ruchu ako prvku predstavujúceho pozitívny prínos obce

Mestá a obce v zmysle **zákona c. 369/1990 Zb. v znení zákona c. 453/2001 Z.z.** o obecnej samospráve zriaďujú na základe zmluvy uzavretej za účelom uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy uzavretej s právnickou osobou alebo zriadením, resp. založením právnickej osoby. Predmetom činnosti združenia obcí, ako právnickej osoby, môže byť iný aj miestny cestovný ruch, pričom svojou činnosťou združenie obcí napomáha vytvárať podmienky pre rozvoj aj úloh vyššieho územného celku.

Zákon c. 453/2001 Z.z., ktorým sa mení a doplnia zákon Slovenskej národnej rady c. 369/1990 Zb. o obecnej samospráve a neskorších predpisov a menia a doplnajú sa niektoré zákony v tretej časti - Spolupráca obcí v § 20a a 20b stanovujú zásady spolupráce obcí za účelom uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti na základe zmluvy o spolupráci.

Podľa § 4 **Zákona c. 302/2001 Z. z.** o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych územných celkoch) kraj pri výkone samosprávy sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

- podieľa sa na pravidelnom vyhodnocovaní ich plnenia,
- d) zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj a sociálny rozvoj na území samosprávneho kraja,
 - e) obstaráva a schvaľuje jednotlivé rozvojové projekty regionálneho charakteru, podieľa sa na ich uskutočnení, vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť,
 - f) vypracúva, schvaľuje a vyhodnocuje plnenie jednotlivých programov medzinárodnej spolupráce na regionálnej úrovni, podieľa sa na ich uskutočnení,
 - g) pravidelne monitoruje a hodnotí rozvoj územia samosprávneho kraja a pravidelne vypracúva správy o sociálnom rozvoji samosprávneho kraja,
 - h) zabezpečuje prostriedky v rozsahu svojej pôsobnosti na odstránenie nežiadúcich rozdielov na území samosprávneho kraja,
 - i) zabezpečuje vzájomnú spoluprácu s ďalšími samosprávnymi krajinami a rozvoj spolupráce s územnými samosprávami iných štátov vykonávajúcejmi regionálne funkcie pri výkone samosprávy,
 - j) môže zriaďovať právnické osoby na podporu regionálneho rozvoja územia samosprávneho kraja, na regionálny rozvoj,
 - k) vedie evidenciu programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obcí na území samosprávneho kraja,
 - l) plní ďalšie úlohy ustanovené osobitnými zákonmi.

V nadväznosti na vyššie citované zákony a ich ustanovenia Prešovský samosprávny kraj v priebehu rokov 2002 vypracoval **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja**. Pri vypracovaní sa podieľali pracovníci oddelenia regionálneho rozvoja PSK, ktorí svoje návrhy modifikovali podľa požiadaviek odbornej verejnosti, zastúpenou predstaviteľmi regionálnych rozvojových agentúr, SOPK, Živnostenskej komory a reprezentantov tretieho sektora.

Výsledkom dokumentu, ktorý momentálne podlieha schvalovaciemu konaniu, je materiál, ktorý poskytuje základ pre realizáciu aktivít v Prešovskom kraji v nasledujúcom období.

Tento program na zabezpečenie rozvojových zámerov definoval 6 globálnych cieľov, a to:

1. Znižovanie zataženosti životného prostredia
2. Výrazné zvýšenie odvetvovej a priestorovej diverzifikácie priemyslu
3. Významné zvýšenie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov, dôraz na zamestnanosť nezamestnanosti
4. Dobudovanie infraštruktúry
5. Významné posilnenie všetkých druhov spolupráce
6. Rozvoj vidieka a poľnohospodárstva

Tieto globálne ciele boli rozpracované na podrobné špecifické ciele, opatrenia a úlohy na zabezpečenie ich realizácie.

Aj keď oblasť cestovného ruchu a jeho potenciálny rozvoj sa prakticky dotýka každého globálneho cieľa, najväčšiu pozornosť sa mu dostalo v rámci globálneho cieľa 3, ktorý okrem iných definoval oblasť cestovného ruchu, cez ktorú by sa mali realizovať nasledovné opatrenia:

- podpora vstupu investícií v záujme stabilizácie a vytvárania pracovných miest
- podpora tvorby produktov cestovného ruchu, rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie úrovne poskytovaných služieb
- podpora rozvoja služieb so zameraním na malé a stredné podnikanie, zvýšenie uplatnenia informácií
- podpora súkromných marketingových, odbytových a poradenských aktivít v oblasti cestovného ruchu
- podpora vytvárania pracovných miest

V súčasnom období kompetentní pracovníci pracujú v spolupráci s odborníkmi z oblasti regionálneho rozvoja Slovenska východ a jednotlivé sektorové operatívne plány.

10.2. Oblasť inštitucionálnej podpory

Národná úroveň - V súvislosti s transponovaním celej potrebnej legislatívy Európskej únie do právneho poriadku SR stáva kľúčovou otázkou schopnosť garantovať implementáciu *acquis communautaire* a jej vymáhateľnosť. Cieľom je posilniť administratívne kapacity v oblasti regionálneho rozvoja s cieľom efektívne využívať programy zamerané na

Regionálny rozvoj je od 1.12.1999 v kompetencii Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenska. Ministerstvo spolupracuje s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy. V roku 1999 bol zriadený orgán na koordináciu regionálneho rozvoja - Rada vlády SR pre regionálnu politiku pod vedením podpredsedu vlády SR pre menštinové práva a regionálny rozvoj. Podpredsedom Rady je minister výstavby a regionálneho rozvoja Slovenska. Medziministerské prepojenie je zabezpečené tiež prostredníctvom Prípravného výboru pre štrukturálne

Krajská úroveň - Prešovský samosprávny kraj (PSK) má na výkon kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja, v rámci ktorého pôsobia referáty analýz, prognóz a programov regionálneho manažmentu a cestovného ruchu, referát územného plánovania.

Za účelom podpory rozvoja regiónov a ich ekonomického oživenia sú na Slovensku vytvorené odbory, ktoré zaoberajú regionálnym rozvojom ako takým, podporou podnikania a samozrejme aj rozvojom cestovného ruchu. pomerne značný počet inštitúcií so širokým záberom činnosti, v tejto časti je uvedená len stručná charakteristika, pričom je uvedený kontakt, kde je možné získať viac informácií a ďalšie poznatky o realizovaných a pripravovaných programoch.

Inštitúcie zodpovedné za realizáciu regionálnej politiky a politiky cestovného ruchu

Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR) - bola zriadená v r. 1995 s cieľom vykonávať marketingové a informacné pôsobenie v záujme rozvoja cestovného ruchu Slovenska, vykonávať oficiálne zastúpenie v zahraničí. poslaním agentúry je úsilie o rast aktívneho zahraničného cestovného ruchu z hľadiska počtu účastníkov, prínosov, vytváranie pozitívneho imidžu Slovenska v zahraničí ako cieľovej krajiny cestovného ruchu, zvyšovanie povedomia obyvateľstva na domácom cestovnom ruchu, poskytovanie marketingových poznatkov zo zahraničia a spolupráca s subjektom cestovného ruchu, profesijným združeniam a zväzom cestovného ruchu, regiónom, orgánom štátnej samosprávy.

SACR svoje poslanie zabezpečuje marketingovou a propagacnou činnosťou doma i v zahraničí, pričom jej úlohou je:

- oficiálna účasť a propagácia Slovenska na vybraných výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu formou štátnych výstav Slovenska,
- samostatné prezentácie Slovenska ako cieľovej krajiny cestovného ruchu,
- workshopy, pracovné stretnutia slovenských a zahraničných podnikateľských subjektov cestovného ruchu,
- tlačové konferencie v zahraničí,
- distribúcia informacných a propagacných materiálov,
- šírenie informácií prostredníctvom internetu,
- spolupráca v medzinárodných organizáciách cestovného ruchu.

SACR na domácom trhu spolupracuje s regiónmi a strediskami cestovného ruchu a tiež s nasledovnými organizáciami:

- Slovenská asociácia cestovných kancelárií,
- Zväz hotelov a reštaurácií SR,
- Asociácia informacných centier Slovenska,
- Združenie lanoviek a vlekov - LAVEX,
- Zväz kúpeľov a žriediel SR,
- Slovenský zväz vidieckeho turizmu a agroturizmu,
- Slovenský cykloklub.

SACR je členom nasledovných medzinárodných organizácií:

- ASTA American Society of Travel Agents ,
- CEETB Central and Eastern Europe Travel Board ,
- CECTA Central European Countries Travel Association ,
- ETC European Travel Commission ,
- RDA Internationaler Bustouristik Verband e.V.

Kontakt: **Slovenská agentúra pre cestovný ruch**

Nám. L. Štúra 1

974 05 Banská Bystrica

tel.: 048/4136146

<http://www.slovakiatourism.sk/>

SZVTA - Slovenský zväz vidieckeho turizmu a agroturizmu - združuje právnické a fyzické osoby

združenie fyzických a právnických osôb pôsobiacich v oblasti informácií a cestovného ruchu. Asociácia oprávnených záujmov informacných centier Slovenska, na podporu a skvalitňovanie ich činnosti s cieľom v záujme rozvoja domáceho a aktívneho cestovného ruchu.

Kontakt: Asociácia informacných centier Slovenska

Námestie mieru 1
031 01 Liptovský Mikuláš
tel.: 044/5514449
<http://www.infoslovak.sk/>

SACK - Slovenská asociácia cestovných kancelárií - bola založená v r. 1991. Združuje cestovných kancelárií na území SR a ďalšie fyzické a právnické osoby, ktoré sú aktívne na trhu cestovného ruchu. Zastupuje a podporuje záujmy členov vo vzťahu k orgánom štátnej správy a samosprávy, je členom Svetovej federácie národných asociácií cestovných kancelárií - FUAAV/UFTAA, zabezpečuje spoločnú propagáciu na tuzemských a medzinárodných podujatiach. Aktuality pre členov.

Kontakt: Slovenská asociácia cestovných kancelárií

Bajkalská 25
821 01 Bratislava
tel.: 02/53419058
[e-mail: sack@ba.sknet.sk](mailto:sack@ba.sknet.sk)

ARVI - Agentúra pre rozvoj vidieka - je príspevková, nezisková organizácia, ktorej poslaním je podpora udržateľného, vyváženého sociálno-ekonomického rozvoja vidieckych sídiel, tvorbu zamestnanosti a podpora vidieckeho obyvateľstva, pomáhať obciam pripravovať a realizovať projekty v týchto oblastiach a asistovať existujúcim podnikateľským subjektom na vidieku v ich činnosti.

Kontakt: Agentúra pre rozvoj vidieka

Akademická ul. 4
949 01 Nitra
tel.: 037/6537259
<http://www.arvi.uvtip.sk/>

NARMSP - Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania - vznikla spoločnou iniciatívou Európskej únie PHARE a vlády SR. Hlavným cieľom agentúry je iniciovať rozvoj a rast existujúcich a nových malých a stredných podnikov. Agentúra zabezpečuje koordináciu všetkých aktivít na podporu malého a stredného podnikania vrátane finančných na medzinárodnej, národnej a lokálnej úrovni.

Kontakt: NARMSP

Prievozska 30
821 05 Bratislava
tel.: 02/53417328, 53417333,
<http://www.nadsme.sk/>

Podnikateľské inovacné centrá /BIC/ a Regionálne poradenské a informacné centra /RPIC/ - sú zamerané na rozvoj na regionálnej úrovni prostredníctvom rozvoja malého a stredného podnikania. Ich dominantnou činnosťou sú komplexné služby pre sektor malých a stredných podnikateľov v jednotlivých regiónoch Slovenska, v ktorých sú sústreďujú predovšetkým na podporu podnikateľov s inováčnym zameraním. V súčasnosti sieť BIC pozostáva z BIC v Bratislave, Prievidzi, Spišskej Novej Vsi, Košiciach a Banskej Bystrici. RPIC tvorí 12 centier rovnomerne rozmiestnených po celom území Slovenska. Činnosť týchto inštitúcií je koordinovaná agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania.

Kontakt: BIC Spišská Nová Ves, s r o

Drienová 3
821 01 Bratislava
tel.: 02/48209311
<http://www.sario.sk/>

SOPK - Slovenská obchodná a priemyselná komora bola zriadená zákonom SNR c. 9/192 Zb inštitúcia. Členmi komory sú právnické a fyzické osoby, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť okrem poľnohospodárstva a potravinárstva. SOPK zastupuje a koordinuje spoločné záujmy svojich členov v puzemsku i zahraničí, poskytuje im služby. Na Slovensku funguje sieť regionálnych komôr.

Kontakt: **Úrad SOPK**
Gorkého 9
816 03 Bratislava
tel.: 02/54433291
<http://www.sopk.sk/>

OBEO - Obchodno-ekonomické oddelenia pri zastupiteľských úradoch SR v zahraničí. Ob napomáhajú pri nadväzovaní kontaktov a obchodných stykov, získavajú pre firmy zo SR cenné informá prípadne informujú miestne podnikateľské kruhy o investičných a obchodných príležitostiach na Slove aktivne do rôznych propagacných akcií a výstav. V súčasnosti má SR sieť 55 obchodných radcov v 47 kontakty na konkrétne OBEO možno získať na Ministerstve hospodárstva SR, na sekcii dvojstranných tel. c. 02/4854 2113.

9.3. Oblasť podporných programov pre rozvoj podnikania

Po vstupe do EÚ

Vypracovanie Národného rozvojového plánu pre obdobie rokov 2004 - 2006 je jedným z kľúčových Slovenska na implementáciu štrukturálnych fondov v súvislosti s očakávaným prístupom SR do EÚ v Kvôli prehľadu uvádzame základné informácie o štrukturálnych fondoch v zmysle úprav ich cerpania

Po roku 2000 bol počet cieľov štrukturálnych fondov zredukovaný na tri ciele:

Ciel 1. Zníženie zaostávania v rozvoji (týka sa najmä regiónov, kde úroveň HDP na obyvateľa nedo HDP EÚ - teda aj všetkých regiónov Slovenska na úrovni NUTS II okrem Bratislavy)

Ciel 2. Podpora rekvalifikácie na nové pracovné zaradenie, ktorá sa týka priemyselných zón, vidieo závislých na rybolove a krízových mestských štvrtí

Ciel 3. Nová stratégia zlepšovania ľudských zdrojov nad rámec cieľa 1, úzko spojená s národnými takisto slúži ako referenčný rámec pre všetky aktivity v prospech rozvoja ľudských zdrojov.

Štrukturálne fondy sú nasledovné (finančná alokácia na roky 2000 - 2006 je 195 mld. Euro):

A/ Európsky fond regionálneho rozvoja, ktorý financuje (pre regióny spadajúce pod cieľ 1. a 2)

- investície do výroby (spojené s tvorbou/udržaním pracovných miest)
- investície do infraštruktúry
- rozvoj vnútorného potenciálu
- technická podpora

B/ Európsky fond sociálneho rozvoja, ktorý financuje rozvoj ľudských zdrojov a podporu zamest trhu práce, rovnosti možností v prístupe na trh práce, odborného vzdelávania a pod.

C/ Európsky poľnohospodársky garancný a vyrovnávací fond, ktorý je zameraný na podporu poľnohospodárstva, na prispôsobovanie sa poľnohospodárskych štruktúr

D/ Finančný nástroj na vyrovnávanie v rybolove

vytvára:

- občan na prevádzkovanie alebo na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Evidovanému nezamestnanému alebo občanovi, ktorí začne na základe dohody s OÚP prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť a nie je zamestnancom, môže OÚP poskytnúť príspevok najviac vo výške 100 % z výšky minimálnej mzdy na prevádzkovanie alebo vykonávanie túto činnosť po dobu 2 rokov. Príspevok sa môže použiť na úhradu nákladov na hnutelných alebo nehnuteľných vecí, potrebných na dohodnuté pracovné miesto alebo úhradu nájomného za byt alebo pozemky potrebné pre samozamestnanie, alebo na splácanie úrokov z pôžičiek,

- zamestnávateľ:

pre evidovaného nezamestnaného

pre absolventa školy alebo pre mladistvého

pre evidovaného nezamestnaného prijatého na verejnoprospešné práce

pre dlhodobo nezamestnaného prijatého na verejnoprospešné práce

b) podpora zamestnávania osobitných skupín občanov

- dlhodobo nezamestnaní,

- občan starší ako 50 rokov veku,

- občan po uplynutí obdobia poberania rodičovského príspevku,

- občan ohrozený stratou zamestnania v dôsledku znižovania úrovne zamestnanosti jeho zamestnávateľa,

- príspevok na zriadenie a prevádzku chránenej dielne a chráneného pracoviska.

10.4. Program podpory rozvoja cestovného ruchu v Slovenskej republike

Cielom Programu podpory rozvoja cestovného ruchu v Slovenskej republike c. 5 je formou poskytovania finančných príspevkov prispieť k zvýšeniu kvality, rozsahu a k zlepšeniu štruktúry ponuky služieb cestovného ruchu v Slovenskej republike.

Program vyhlasuje Ministerstvo hospodárstva SR. Vykonávateľom Programu je Slovenská záručná a podporená banka. Podpora z programu je určená pre malých a stredných podnikateľov, ktorí:

- podnikajú v odvetví cestovného ruchu v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka c.513/1991 Z. z. a v súlade s predpisov,

- sú prevádzkovateľmi podporovaného zariadenia a je predpoklad perspektívnosti ich činnosti v predmetnej odvetvi cestovného ruchu,

- zamestnávajú v čase podania žiadosti menej ako 50 zamestnancov (malý podnikateľ) alebo menej ako 50 zamestnancov (stredný podnikateľ),

- sú ekonomicky nezávislí,

- neprekracujú limit stanovený príslušnými kritériami § 10 zákona c. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci.

Štátna pomoc má charakter dotácie poskytnutej formou nenávratného finančného príspevku po preukázaní výšky nákladov použitých v zmysle zamerania projektov stanoveného v Programe. Oprávnenými nákladmi sa rozumie cena obstarania hmotného investičného majetku podľa definície v Zákone o účtovníctve c. 563/2001 Z. z. Výška finančného príspevku môže byť najviac vo výške 25 % oprávnených nákladov.

Štátna pomoc je určená pre podnikateľov, ktorí výstavbou nových alebo rekonštrukciou a modernizáciou vytvorí na území Slovenskej republiky minimálne jednu z nasledovných aktivít:

- ubytovacie zariadenie alebo kemping zaradený do kategórie a triedy v zmysle platnej kategorizácie cestovného ruchu v súkromí; možné je akceptovať ubytovanie v súkromí nachádzajúce sa v objekte kultúrnej pamiatky zapísanej v zozname kultúrnych pamiatok,

- stravovacie zariadenie zaradené do kategórie a skupiny (v zmysle platnej kategorizácie), ktoré sa nachádza v rámci ubytovacieho zariadenia, alebo samostatné zariadenie v mieste sústredeného pohybu turistov; zo štátnej pomoci sú vyňaté odbytové stredisko kategórie bufet a projekty zamerané prevažne na zábavnú funkciu (varieté, nočné kluby),

- doplnkové služby pri ubytovaní zariadení alebo na mieste sústredeného pohybu turistov, ktorými sa rozumie ponuka služieb (športovo-rekreačné a kultúrno-spoločenské zariadenia, požičovne športových potrieb, lyžiarske bazény, sauny, posilovne, vodné tobogany, ihriská, detské kútiky a pod.),

- technické a technologické vybavenie prírodných a termálnych kúpalísk ako aj kúpalísk a plavární vo výstavbe v lokalitách, parková úprava, parkoviská, verejné hygienické zariadenia v objektoch a areáloch cestovného ruchu,

- osobné horské dopravné zariadenie, systém mechanického zasnežovania lyžiarskych tratí, nákup mechanického zjazdových a bežeckých lyžiarskych tratí, príp. doplnková vybavenosť lyžiarskeho strediska (ski servis, lyžiarske školy, lyžiarske

Bližšie informácie o štátnom programe nájdete na webovskej stránke Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja na <http://www.build.gov.sk>

Dalšie programy

Program obnovy dediny

Gestorským rezortom je MZP SR a je charakterizovaný ako proces aktivít prispievajúcich ku skrášleniu dedín na dedinách.

Viac o programe na stránke www.lifeenv.gov.sk

Podporný úverový program,

ktorý realizuje Národná agentúra pre malé a stredné podnikanie, je zameraný na malé a stredné podniky a poskytuje im priestor aj na podporu v oblasti CR.

Podpora vidieckej turistiky a agroturistiky,

ktorú realizuje MP SR je viazaná na poľnohospodársku výrobu žiadateľov.

Informácie na www.mpsr.sk

10.1.1. Grantová schéma Cestovný ruch

Grantová schéma cestovného ruchu má posilniť operačné a riadiace kapacity za účelom dosiahnutia predstupových nástrojov a neskôr štrukturálnych fondov.

Rozpocet: 5.2 MEUR (3 MEUR Phare + 2.2 MEUR spolufinancovanie)

Aktivity:

(A.1) Podpora malých a stredných podnikov v oblasti rozvoja cestovného ruchu

- výstavba nových ubytovacích zariadení,
- rekonštrukcia a zvýšenie kapacít existujúcich ubytovacích zariadení so zvýšením ich štandardu,
- výstavba alebo prestavba reštaurácií a podobných zariadení, ktoré poskytujú služby hlavne pre domáce turistov,
- príprava turistických atrakcií.

(A.2) Podpora aktivít lokálnych a regionálnych združení cestovného ruchu

- informacné letáky a brožúry,
- informacné kampane,
- marketingové analýzy a stratégie,
- organizovanie školení,
- participácia na veľtrhoch cestovného ruchu,
- propagacné brožúry, CD-ROMs, reklama v médiách.

Prínosy grantovej schémy:

Podporiť miestne iniciatívy a tvorbu nových pracovných miest v prioritných regiónoch, kde sú podmienky pre rozvoj cestovného ruchu:

- pomôže zvýšiť kvalitu cestovného ruchu.

Žiadatelia:

Žiadateľmi o grant môžu byť malí a strední podnikatelia v sektore cestovného ruchu (pre aktivitu A.1) a združenia cestovného ruchu, neziskové organizácie, ktoré majú koordinacnú úlohu v cestovnom ruchu.

10.1.2. Grantová schéma Regionálny rozvoj

Hlavným cieľom tejto grantovej schémy, ktorá bude v gescii Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, je posilniť dynamiku regionálneho rozvoja a vytvorenie administratívnych kapacít, ktoré budú v budúcnosti potrebné na implementáciu štrukturálnych fondov.

Rozpocet: 4 MEUR (3 MEUR Phare + 1.277 MEUR spolufinancovanie)

Aktivity:

Predpokladané aktivity, ktoré budú financované touto grantovou schémou je možné zhrnúť do 4 kategórií:

Kategória (A): Stratégie a partnerstvá

v rámci vypracovania miestnych a regionálnych stratégií a plánov s cieľom, ktoré s tým súvisia.

Kategória(D): Lokálne významná infraštruktúra

- obstaranie vybavenia pre kancelárie, informacné a poradenské centrá,
- obnova opustených verejných budov a priestranstiev,
- rozvoj miestnych ciest a verejnej dopravy v rámci kompetencií orgánov na úrovni NUTS IV a NUTS V
- zlepšenie miestnych zdrojov pitnej vody,
- čisticky odpadových vôd.

Prínosy grantovej schémy:

Prispieje k naplneniu Národného plánu regionálneho rozvoja, tým že sa:

- podporia regionálne aktivity a ich prínos do prípravy regionálnych stratégií,
- zriadia sa inštitúcie finančného manažmentu a zadefinujú sa kontrolné procedúry, ktoré budú tvoriť základy operacných programov financovaných z prostriedkov ERDF,
- podporí technickú prípravu projektov, ktoré môžu byť v budúcnosti financované cez štrukturálne fondy "project pipeline" (zásobník projektov) pre tieto fondy.

Žiadatelia:

Žiadateľ musí byť nezisková organizácia, ako napríklad obecný alebo mestský úrad, obchodná koncern, občianske združenie, alebo mimovládna organizácia.

10.1.3. Grantová schéma Ludské zdroje

Úloha grantovej schémy bude predovšetkým podporovať flexibilitu trhu práce a podpora odborných vzdelávaní aj v oblasti cestovného ruchu. Zvláštny dôraz sa kladie na to, aby bola v projekte zahrnutá problematika rovnakých príležitostí.

Rozpocet: 3.75 MEUR (3 MEUR Phare + 0.75 MEUR spolufinancovanie)

Aktivity:

Budú zamerané na nasledujúce skupiny:

- nezamestnaní mladí ľudia vo veku 15- 29 rokov;
- dlhodobo nezamestnaní;
- ženy;
- registrovaní nezamestnaní vo veku 45- 59 rokov;
- telesne postihnutí;
- sociálne vylúčení.

Predpokladané aktivity, ktoré budú financované prostredníctvom tejto grantovej schémy možno zhrnúť:

1. Stratégie a plány na rozvoj ľudských zdrojov na regionálnej a miestnej úrovni
 - Príprava miestnych a regionálnych stratégií pre rozvoj ľudských zdrojov
 - Stretnutia, školenia, semináre, študijné návštevy a výmeny v rámci hodnotenia súčasnej situácie a budovania základu spoločných projektov
2. Projekty, ktoré sa budú zameriavať na zvýšenie flexibility pracovného trhu
 - Aktivity, ktoré budú mať preventívny charakter, ako sú konzultácie služby, poradenstvo v kariére, ohľadom jednotlivca, hľadanie zamestnania na internete a pod.
3. Projekty, ktoré sa budú zameriavať na zvýšenie kvalifikácie pracovníkov prostredníctvom zvyšovania úrovne vzdelania
 - Aktivity na podporu celoživotného vzdelávania alebo rekvalifikácie
 - Príprava školení alebo tréningových aktivít

Prínosy grantovej schémy:

- Podporí koordináciu a spoluprácu na regionálnej a miestnej úrovni v rámci prípravy stratégií pre rozvoj ľudských zdrojov
- Podporí miestne iniciatívy a tvorbu partnerstiev v procese plánovania a implementácie
- Pomôže zvýšiť flexibilitu pracovného trhu
- Zlepší kvalitu práce a možnosti zamestnať sa

Žiadatelia:

Žiadateľ musí byť nezisková organizácia, ako napríklad obecný alebo mestský úrad, obchodná koncern, občianske združenie, alebo mimovládna organizácia.

Záver:

V súčasnosti v Slovenskej republike prebieha zložitý proces transformácie ekonomiky a spoločnosti, ktorý vyžaduje potrebného inštitucionálneho rámca na prevzatie a implementáciu pravidiel EÚ. Pre tieto zámery boli identifikované problémy a východiská predvstupového obdobia a vytýčené socio-ekonomické a environmentálne rozvojové úlohy. Nástrojom pre naplnenie týchto náročných úloh je Národný plán rozvoje SR. Z tohto plánu vychádzajú koncepcie rozvoja obce ako základný rámec pre budúce projekty v oblasti znižovania disparít prezentované v EÚ.

Hlavným cieľom tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, podporovať pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja Prešovského kraja a SR pri začleňovaní do štruktúr EÚ stala plnehodnotnou.

Úvod	1 - 3
1. cast	
Sociálno-economická analýza a identifikácia možnosti jej rozvoja	4
1.2. Miera ekonomickej aktivity	6
1.3. Dôchodková situácia obyvateľstva.....	7
1.4. Evidovaní nezamestnaní	
1.5. Vzdelanostná štruktúra	
1.6. Zdravotné a sociálne služby	
1.7. Stavebníctvo a bytová výstavba	
1.8. Vývoj počtu a štruktúra podnikateľských subjektov.....	9
1.9. Analýza poľnohospodárstva a rozvoj vidieka.....	10
1.9.1. Lesné hospodárstvo	
1.9.2. Rozvoj vidieka.....	11
1.10. Analýza stavu životného prostredia	12
1.10.1. Vodovodná a kanalizačná sieť	
1.10.2. Odpadové hospodárstvo.....	13
1.11. Vybavenosť obce dopravnými a technickými vybaveniami	
1.11.1. Cestná infraštruktúra	
1.11.2. Energetika.....	14
1.11.3. Telekomunikačná a informacná infraštruktúra	
2. cast	
2. Strategická vízia.....	15
2.1. Technická infraštruktúra	
2.2. Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry	
2.3. Zásobovanie obce energiou a úspora energie.....	16
2.4. rozvoj telekomunikačnej infraštruktúry	
3. cast	
3. Cestovný ruch	16
3.1. Vybudovanie systému verejno-právnych partnerstiev.....	25
3.2. Osveta , výchova a vzdelávanie	26
3.3. Rozvíjať vidiecky turizmus	
3.4. Zlepšenie podmienok pre rozvoj MSP v oblasti služieb CR.....	27
3.5. Zachovať kultúrno-historické dedičstvo	
3.6. Skvalitniť informacný a orientačný systém.....	28
3.7. Rozvoj cezhranicnej spolupráce	
4. cast	
4. Podpora a rozvoj podnikania.....	28
4.1. Stabilita a rozvoj existujúcich výrobných kapacít.....	29
4.2. Optimalizácia obecnej štruktúry	
4.3. Vybudovanie a rozvoj dopravnej infraštruktúry	
4.4. Dobudovanie a rozvoj inžinierskych sietí.....	30
4.5. Rozvoj telekomunikačných sietí	
4.6. Efektívne umiestňovanie	
4.7. Posilňovanie sociálneho kapitálu	
5. cast	
5. Poľnohospodárstvo, lesníctvo a vidiecky rozvoj	31
5.1. Zabezpečenie racionálneho obrábania PPF	32
5.2. Podpora dynamického rozvoja prvovýroby	
5.3. Ochrana PPF	
5.4. Rozvoj turizmu a agroturizmu vo vidieckom priestore.....	33
5.5. Zalesňovanie poľnohospodárskych ťažko prístupných pôd	
5.6. Podpora pri ozdravných opatrení v lesoch	

